

Marcel Broersma: 'Mediabedrijven zijn slecht toegerust om individuele mensen te bedienen'

Marcel Broersma over media en waarheid

'De journalistiek is haar monopolie kwijt'

Volgens hoogleraar journalistieke cultuur en media Marcel Broersma heeft de journalistiek een kritische zelfreflectie. Het publiek slikt wat de verslaggever zegt niet meer voor zoete koek en zoekt op internet zijn eigen waarheid bij elkaar.

Door Yvonne Zonderop Beeld Reyer Boxem

MAND ZAL ONTKENNEN dat de journalisten in een economische crisis verkeert. Kranten en tijdschriften verliezen lezers en redactoren, en sommige zelfs hun bestaan, terwijl de publieke omroep stevig wordt bezuinigd. Maar de journalistiek wordt door nóg een crisis aangedaan die veel minder aandacht trekt, maar net zo diep ingrijpt: de crisis in de legitimiteit. Het gezag van journalisten bladdert af. De journalistiek boet in aanwaarde. Haar traditionele manier van werken is een sta-in-de-weg geworden. Het is hoog tijd dat journalisten dit onder ogen zien, zegt Groningse hoogleraar journalistieke cultuur Marcel Broersma. Ze zouden zich de vraag moeten stellen of hun methodes wel doel treffen, en zo ja, voor wie.

Marcel Broersma (1973) heeft zijn wortels in de journalistieke praktijk. Hij begon zijn carrière als verslaggever bij de *Leeuwarder Courant* en ontwikkelde zich tot een geïnteresseerde publicist met een stevig internationaal netwerk. Dit najaar stelde hij de bundel *Rethinking Journalism* samen, waarin een gevarieerd internationaal gezelschap de hedendaagse westerse journalistiek de maat neemt. Het boek bevat berichten die veel betrokkenen liever niet verspreiden: de journalistiek moet onder ogen zien dat de wereld waarin zij functioneert fundamenteel is veranderd. Aanpassing is noodzakelijk om relevant te blijven.

Die boodschap mag contrair zijn – want journalisten ontvangen niet graag kritiek en sluiten vaak de rijen – ‘maar het is niet provocatief bedoeld’, zegt Broersma bijna verontschuldigend. In een Gronings café legt hij uit dat de journalistiek hem zeer aan het hart gaat. Maar opmars van digitalisering, het internet en de daarbij behorende democratisering van informatie krijgen dieper in dan veel journalisten willen of kunnen – toegeven. Dit vergt niet alleen economische aanpassing, maar ook een andere mentaliteit. Broersma: ‘Die twee hangen met elkaar samen, al vinden sommigen dat moeilijk te zien.’

De journalistiek heeft last van twee crises die elkaar versterken?

De economische crisis krijgt ruim aandacht. Dit is ook het meest zichtbaar. Media verliezen snel oplage als adverteerders. Internet haalt mensen weg van traditionele media. Die economische crisis is heel reëel voor journalisten. De crisis bedreigt de kwaliteit, want je moet meer met minder middelen en minder mensen. De spiraal naar beneden dreigt. Dan zegt de schrijver: als we nu maar een beter businessmodel vinden, of beter leren omgaan met internet, of als we het financieringsprobleem nu maar oplossen, dan komt het wel goed.

Maar het probleem is fundamenteeler dan dat wordt aangenomen. Want er is een crisis gekoppeld die veel minder aandacht krijgt: de crisis van legitimiteit. Dat is onder journalisten veel minder populair onderwerp. Je zag het aan de reacties op de publicaties van Nick Davies en Joris Luyendijk. Davies' *Flat Earth*

News laat zien dat de ruimte voor journalisten om eigen werk te doen steeds kleiner wordt. Hij wijst het grootkapitaal aan als oorzaak van de crisis en laakt de commercie en de pr, omdat zij slechte invloed hebben. Zijn argument doet het goed onder journalisten. Terwijl in zijn *Het zijn net mensen*, en ook in *Je hebt het niet van mij, maar...*, Luyendijk zegt: misschien moet er ook iets in de journalistiek veranderen. Daar valt van alles over te zeggen. Maar zijn verhaal is veel minder populair. Die tweede crisis krijgt gewoon veel minder aandacht.

Journalistiek en massamedia hebben heel lang een monopolie gehad op nieuws en informatie over wat er dagelijks om ons heen gebeurt. Als je daar iets over wilde weten moest je bij de krant, de radio of de tv terecht. Maar nu leven we in een informatiechaos, waarin heel veel spelers informatie versturen: de overheid, commerciële partijen maar ook burgers onderling. De journalistiek is haar monopolie kwijt. Dat leidt tot de prangende vraag: wat onderscheidt journalistiek nu van die andere spelers?

VEEL MEDIA zijn juist trots op hun impact: hun berichtgeving over de koopkrachtplaatjes dwong aanpassing van het regeerakkoord af. Een ingezonden-brieven schrijver in de Volkskrant schreef: de media hebben de rol van het parlement overgenomen.

‘Dat is niet zo raar. De journalist controleert de overheid in naam van de burger, dat heeft overeenkomsten met wat het parlement doet.’

‘In Den Haag concentreren journalisten zich op spelletjes; het is de vraag of burgers dat zo interessant vinden’

En die koopkrachtplaatjes raken mensen daadwerkelijk. Dat is vaak niet het geval als het gaat om parlementaire journalistiek. Er is een groot verschil tussen wat mensen als nieuws ervaren en belangrijk vinden en wat de journalistiek belangrijk acht. Daar is veel onderzoek naar gedaan. In parlementair Den Haag concentreert de journalistiek zich vaak op spelletjes, op strategie en op conflicten. Het is de vraag of burgers dat zo interessant vinden, wie ruzie heeft met wie en dat dit mogelijk zou kunnen leiden tot zus en zo. Het maakt dat de journalistiek zich steeds meer overgeeft aan interpretaties. Die interpretaties worden de nieuwe feiten.

De vorm die de journalistiek kiest is erg belangrijk, los van de feitelijke juistheid. Nieuwsconsumenten zoals jij en ik weten niet precies hoe dat zit met die koopkrachtwolken, en journalisten weten dat ook niet echt; ze doen

een poging. De overtuigingskracht die maakt dat ik bereid ben te geloven dat *De Telegraaf* of het *NOS Journaal* het bij het rechte eind heeft, zit in de vorm waarin je het presenteert. Je moet je als journalist meer dan ooit bewust zijn van de vorm waarin je dingen brengt.

Die vorm heeft zijn eigen impact op het nieuws. Wij hebben bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar de manier waarop RTL en NOS verslag deden van de lokale verkiezingen in 2010. Je ziet dat die items eigenlijk draaien om de interpretatie van de journalist. Er is een vast stramien; de presentator kondigt iets aan, dit en dat is gezegd in Den Haag, dan krijgen we een klein stukje reportage waarin eigenlijk maar een enkel quotje en wat beelden worden getoond met amper feitelijke informatie, en dan komt de correspondent weer in beeld die ons nogmaals uitlegt wat er volgens hem of haar is gebeurd die dag in Den Haag. Hij of zij presenteert het dan als: zo zit het.’

De journalist vertelt niet wat er is gebeurd maar wat hij meent dat er gebeurt?

‘Ons onderzoekje laat zien dat de quote van de politicus heel instrumenteel wordt gebruikt. Hij wordt eigenlijk alleen maar ingezet om het betoog van de journalist te ondersteunen. De bewering van de politicus is niet het nieuws, maar de interpretatie van de journalist wordt eigenlijk nieuws.’

Rondom die koopkrachtplaatjes twijfelde ik lang of dit nu stemmingmakerij was of een echt probleem. Pas toen die berekeningen verschenen, bleek hoe het zat.

‘Dit is wel een punt. Je ziet het meer bij televisie dan bij kranten. Tv kan de koopkrachtplaatjes lastig visualiseren en koopkrachtplaatjes praten niet. Dan gaat het niet meer in de eerste plaats om het feitelijke effect voor de burger, maar om Pechtold die zegt dat het kabinet misschien maar beter weer kan opstappen. Dat wordt dan het nieuws.’

En dan denk je als kijker: ach, laat maar.

‘Ik denk dat veel burgers dat gevoel hebben. Het onderwerp is wel relevant, alhoewel lastig te doorgronden en moeilijk uit te leggen. Maar hoe het dan wordt opgepakt door de journalistiek, tja.’

De politicoloog Hans Daalder beklagde zich ooit bij mij over de parlementaire verslaggeving. Hij zei dat hij met weemoed terugdacht aan het echte, oude parlementaire verslag, waarin de journalist vertelde wat er gezegd was in het debat. Aan de hand daarvan kon je lezen wat er was gebeurd. Die vorm van journalistiek heeft plaatsgemaakt voor wat je in sporttermen kleedkamerjournalistiek kunt noemen. Het gaat niet meer om het wedstrijdverslag maar om alles wat daaromheen gebeurt. De interpretatie van de journalist staat op de voorgrond, het verslaan van de feiten verschuift naar de achtergrond.

Dat is aan de ene kant een uiting van professionalisering, maar aan de andere kant knaagt het aan de legitimiteit van de journalistiek. Naarmate er meer informatie beschikbaar is, en nu je zelf die brief van het kabinet kunt

n want die staat online, wordt het lastiger de interpretaties te blijven verkondigen als waarheid. De claim die de journalistiek heeft dé waarheid wordt opeens een van de mogelijke waarheden.'

IDEE dat de journalistiek de waarheid doet, is cruciaal voor het vak. De journalistiek hanteert vaste gebruiken, zoals hoor en wederhoor, om die waarheid zo dicht mogelijk te benaderen. Maar de claim op de waarheid komt steeds meer onder druk, betoogt Broersma. Journalisten mogen zich vaker aan interpretaties overgeven, maar de feiten waarop ze baseren kloppen lang niet altijd. Dat blijkt zich niet tot een Friso-affaire van *NRC Handelsblad* of de onjuiste aantijgingen van *Newsnight* inzake pedofiele contacten. De bundel *Rethinking Journalism* beschrijft het aantal fouten in de journalistiek alleen in de VS lijkt toe te nemen. In de VS werd in 2005 vastgesteld dat in bijna de helft van alle verhalen de Amerikaanse regionale pers ten minste één feitelijke onjuistheid stond. Zoiets komt de onbetrouwbaarheid van de journalistiek niet ten goede. In de bundel vergelijkt Broersma het vak met een patiënt die aan botontkalking lijdt. Ze broos, en iedere keer als ze valt, wordt het herstelingsproces moeilijker, tot op een gegeven moment het bot gewoonweg niet meer heelt.

Journalisten kunnen hun claim op de waarheid steeds moeilijker volhouden', zegt Broersma. 'Soms blijkt dat op geruchtmakende verhalen, zoals de canards die de *Daily Mirror* en de *Frankfurter Allgemeine Zeitung* hebben begaan inzake het martelen van gevangenen in Afghanistan en Irak. Maar op een kleinere schaal gebeurt dat natuurlijk veel vaker. En dat is misschien nog wel ernstiger voor de journalistiek. Want mensen denken uit eigen beweging: ja, het zit toch net een beetje anders. Dat maar vaak genoeg gebeurt, wordt het vertrouwen in de journalistiek uitgehold. Van die vergelijking met botontkalking.

U zie het aan onze studenten. Die zijn op de Nederlandse school al zo mediawijs geworden dat ze een soort postmodernistische houding hebben tegenover de journalistiek. Die geloofden helemaal niet in een absolute waarheid en objectiviteit, die zien de hele dag van alles voorbijkomen en vinden hun weg daarin. Wat twinners geleeden als waarheid werd gepercipieerd, wordt nu veel moeilijker hard te maken. Terecht of niet, maar dit is wel wat er gebeurt.'

U zegt dat de rechterlijke macht, de wetenschap en de media lijden aan verlies van autoriteit. Ook komen vanzelfsprekende mores ter discussie. Waar de journalistiek vindt dat moeilijk, en waarom?

Ik denk dat dat komt door de industriële logica in de journalistiek. Die loopt door alle lagen heen. Het huidige businessmodel is helemaal gebaseerd op schaal, op druk en distributie, en op het vervangen van massa aan adverteerders. Ook haar democratische legitimiteit hangt samen met het vervangen van de massa; wij vertegenwoordigen een massa lezers of nieuwsconsumenten. Dat

zit in de productie, allemaal gerationaliseerd, in het drukken van kranten maar ook in het maken en uitzenden van televisie, niet in de manier waarop de redactie is georganiseerd.

Journalistiek lijkt een heel vrij vak, en dat is het ook nog wel, maar het is aan veel routines gebonden. Die zijn er enerzijds om de kwaliteit te bewaken, dus hoor en wederhoor toe te passen, maar ook om in een bepaald tijdsbestek te komen tot een acceptabel product. Het is moeilijk om los te komen van die manier van denken, maar de industriële logica botst steeds meer met de moderne ontwikkelingen. De wens om nieuws te kunnen raadplegen wanneer je maar wilt botst met vaste uitzendingschema's of sluitings-tijden. Journalistiek, en mediabedrijven in het algemeen, zijn slecht toegerust om individuele mensen te bedienen. Omdat ze eigenlijk nog steeds een massaproduct maken. De adverteerder is daar al een stuk verder in, die zoekt een specifiek publiek voor zijn boodschap. En mede omdat de krant dat niet kan bieden, is hij overstapt naar andere media, zoals internet.'

Vaste patronen voor de massa bestaan niet meer?

'Er is natuurlijk een tijd geweest dat een krant stond voor een bepaald cultuurideaal. Maar die ligt achter ons. Je had toen ook geen alternatief, je moest de krant wel lezen, het geld dat je eraan

'Ik zeg niet dat journalistiek overbodig is, maar wel dat je je moet aanpassen wil je je relevantie behouden'

betaalde was goed besteed, want je kon het nergens anders krijgen. Dat is nu ook niet meer het geval. Iets vergelijkbaars geldt voor het achtuur-journaal. Dat is niet meer het ijkpunt dat het was. Je kunt te allen tijde op de website video's bekijken. Ik moet eerlijk toegeven: dat doe ik ook vaak. Ik maak mijn eigen selectie.'

U zegt dat de journalistiek zich moet aanpassen. Wat bedoelt u daarmee?

'Dan gaat het om de vraag: wat is de functie van journalistiek nog in dit veranderend informatieveld? Vroeger ging het om: wie is de eerste? Daarom kijken media ook zo veel naar elkaar. Maar als nieuws en informatie zo snel bekend zijn en online staan, verandert dat. Dat effect vertaalt zich al bij kranten. Misschien moet je meer een soort gids zijn voor nieuwsconsumenten. Zet dingen naast elkaar, verwijst naar andere bronnen, laat wat meer onzekerheid toe in je berichtgeving. Schrijf: dit en dit is er aan de hand, en wij denken dat het zo zit. Dan houd je de berichtgeving opener voor nieuws-

consumenten om hun eigen interpretatie te geven. Kijk naar wat Joris Luyendijk in Londen doet, dat is een interessant project (*Luyendijk houdt een bankingblog bij voor The Guardian - yz*). Als je inzichtelijk maakt dat je gebruik maakt van kennis om je heen, en als je laat zien dat er misschien ook verschillende interpretaties van de werkelijkheid zijn, dan bedrijf je een heel andere manier van journalistiek, een die misschien veel meer aansluit bij wat nieuwsconsumenten en burgers nu van je verwachten. Maar die haaks staat op het traditionele journalistieke verhaal dat zegt: wij verkondigen de waarheid en niets dan de waarheid.

Ik zeg niet dat journalistiek overbodig is of dat er geen behoefte meer aan is, integendeel. Maar wel dat je je uitgangspunten serieus moet aanpassen aan veranderende omstandigheden, wil je je relevantie behouden. De journalistiek zou misschien een stapje terug kunnen doen en zich afvragen: wat doen wij nu eigenlijk? Om dan een andere weg of een andere aanpak te vinden.'

Jullie bundel klinkt als het geluid van een jonge, pragmatische generatie. Er roeren zich ook critici als Geert Mak die al die modernisering nu juist lijken te verafschuwen.

'Mijn proefschrift over 250 jaar geschiedenis van de *Leeuwarder Courant* heeft mij geleerd dat iedere generatie denkt dat zij van alle generaties de grootste verandering doormaakt. Mensen ervaren hun eigen tijd altijd zo. Er is altijd een gevoel van verlies. Maar de auteurs van deze bundel zijn van verschillende leeftijd en verschillende achtergrond. Ze proberen wel allemaal nuchter te kijken: wat gebeurt er, en niet normatief te zijn. Wel met de opvatting dat journalistiek ertoe doet en dat de functie van de journalistiek in stand zou moeten blijven. Maar dat dit een andere invulling vergt.

Dan gaat het om mores, maar ook om economische modellen. Alles is nu nog gebaseerd op schaal; word je kleiner, dan verlies je ook mensen en inkomsten. Kan dat anders? Misschien wil ik wel betalen voor bepaalde delen van het nieuws, of voor het werk van bepaalde journalisten. Ik denk dat in de huidige informatiechaos juist meer dan ooit behoefte is aan mensen die voor ons informatie kunnen schiften, selecteren en duiden. Internet, en ook apps, bieden wel de kans om nieuwsconsumenten individueel te bedienen.'

Schaal neemt af, zegt u, maar een partij als de NOS moet toch een groot, algemeen publiek bedienen. Daar krijgt ze belastinggeld voor.

'De verschillende journaals van de NOS zetten nu al verschillende accenten. Acht uur is anders dan tien uur, en op 3 is het weer heel anders. Op die weg moeten ze voort. Misschien moeten ze van één item wel verschillende versies gaan maken voor verschillende publieken, zodat je het verhaal op verschillende manieren vertelt.♦

Chris Peters en Marcel Broersma, Rethinking Journalism: Trust and Participation in a Transformed News Landscape, Routledge

ton Omer) van De Persgroep, is uitgeroepen tot Belgische 'CIO of the Year 2012'. De prijs wordt uitgereikt door het vakblad Datenews. De jury prijst Verbiest voor de manier waarop hij de Nederlandse activiteiten integreerde en hoe hij de verschillende delen van het mediaconcern (De Morgen, Het Laatste Nieuws, Mediafin, VTM...) via IT verbond. Verbiest is al bijna 45 jaar aan de slag bij De Persgroep. Voordien werkte hij bij concurrent Corelio.

5. iPhone	32%
6. Computer	31%
7. Kinect For Xbox 360	31%
8. Andere tablet	25%
9. Nintendo 3DS	24%
10. Nintendo DS	23%

Tot spijt van wie het benijft, zijn de Apple-gadgets dit jaar hét gedroomde elektronische kerstcadeau voor Amerikaanse kinderen. De iPad bekleedt voor het derde jaar op rij de koppositie.

apps uit waarmee men televisieprogramma's en films kan bestellen, en live matches kan bekijken uit de eredivisie. 'Ook in België bekijken we zulke apps, maar de wereldwijde lancering gebeurt in verschillende fases en wij zijn nog niet aan de beurt', zegt Kathleen Kiebooms van Xbox België. 'Er gaan intussen ook geruchten over een nieuwe Xbox die als tv-decoder kan worden gebruikt.'

www.tijd.be/mzine

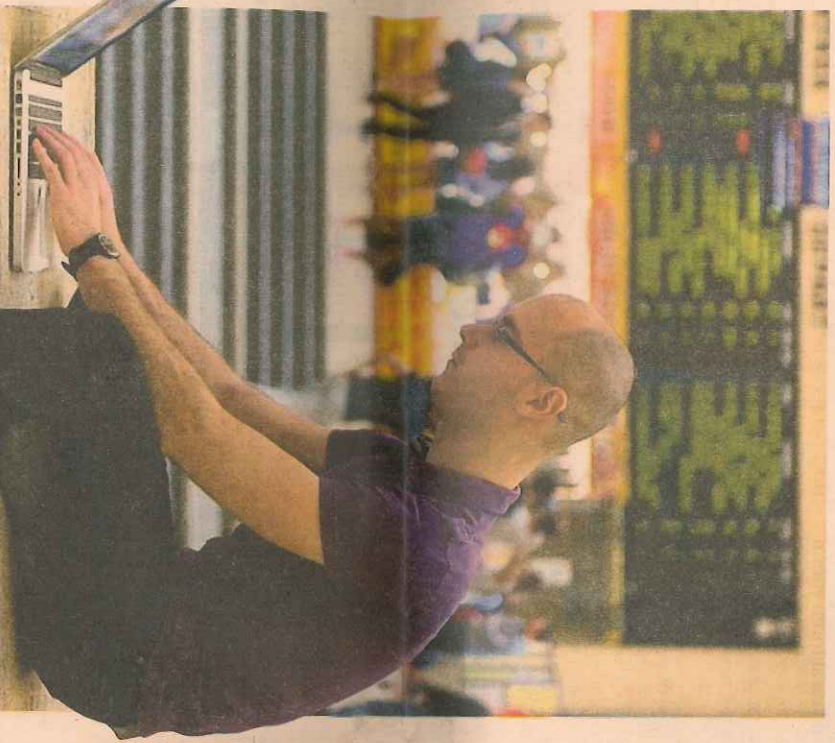
4G-technologie maakt supersnelbeloftes waar

De hype rond 4G, de nieuwe technologie om supersnel mobiel te surfen, is terecht. Dat is de belangrijkste conclusie na enkele dagen testen in drie Vlaamse steden.

BEN SERRURE, DIETER SNOECK EN WIM DE PRETER
LEUVEN, ANTWERPEN, GENT

'Even snel surfen onderweg als thuis.' Met die veelbelovende slogan zet Belgacom zijn 4G-aanbod in de markt. De marketleider is de eerste operator in België die deze nieuwe generatie mobiel internet aanbiedt. Als we de marketingcampagne mogen geloven kunnen we online videobeelden in hoge definitie (HD) op een aangepast mobiel toestel vlot bekijken.

Omdat de technologie zo nieuw is, en de beloftes groot, probeerden we 4G zelf uit. We gingen aan de slag met een Samsung Galaxy S3 4G, een van de nieuwste smartphones die de nieuwe technologie al aankan. De iPhone 5 kan dat in theorie ook, maar het is wachten tot Apple aan de knoppen draait om supersnel te surfen.

Supersnel 4G, draadloze communicatie van de vierde generatie, is een nieuwe technologie die draadloos internet met hoge snelheid mogelijk maakt. Met andere woorden: zodra uw operator 4G aanbiedt, kunt u op een aangepaste smartphone (met een 4G-radiochip) met dezelfde snelheid surfen als op uw thuiscomputer. U kan ook live tv-beelden in hoge definitie bekijken op uw smartphone.

Beter dan 3G. Concreet belooft Belgacom een download-snelheid van 10 à 20 Mbps. Dat is 7 à 10 keer sneller dan het 3G-netwerk, waarmee u in goede omstandigheden 3 à 4 Mbps haalt. Vandaag ligt de snelheid op het Belgacom-netwerk hoger, maar dat komt omdat het aantal gebruikers nog beperkt is.

Zweeds communicatieplatform Mynewsdesk gaat van start in België

Mynewsdesk, een online platform dat het leven van communicatiespecialisten gemakkelijker moet maken, komt naar België en Nederland.

BEN SERRURE

Mynewsdesk werd in 2003 door enkele Zweedse journalisten en ondernemers opgericht. Het doel was naar eigen zeggen om de 'relations' terug in public relations te krijgen. Marketingtaal om te zeggen dat ze een platform wilden bouwen dat de digitale communicatie tussen bedrijven, p-bureaus en pers moest vereenvoudigen.

De uitkomst van die denkoefening was een soort dashboard, waaruit alle digitale communicatie gemakkelijk aangestuurd kon worden. Een bedrijf kan bijvoorbeeld vanuit Mynewsdesk een persbericht versturen naar zijn netwerk, maar het kan even gemakkelijk zijn sociale media aansturen met content. Daarbij kan het altijd kiezen voor een ageijnde doelgroep. Organiseert een bedrijf bijvoorbeeld een evenement, en wil het geïnteresseerden op de hoogte houden van het verloop? Dan kan het foto's uploaden en enkel op Facebook en Pinterest plaatsen. 'Je kan heel je digita-

Een eiland in de Stille Oceaan, dat op Google Earth en in de wereldatlassen staat, bestaat niet. Wetenschappers gingen er tevergeefs naar op zoek.

vallende campagne gelanceerd om de problematiek van kindsoldaten onder de aandacht te brengen. D menschenrechtenorganisatie heet met 'Battlekid' een game gelanceerd. Daarbij kiest de speler zijn kindsoldaat in een bepaalde regio te vechten, om vervolgens wapens, een outfit en een afstomping te selecteren. Wie na die kerzes nog wil beginnen te spelen krijgt vervolgens de boodschap 'M een kindertleven speel je niet'.

Het laatste voordeel is dat het voor veel bedrijven een kostenbesparing inhoudt, meent de communicatie-expert. 'Mynewsdesk combineert diensten waar anders apart tijd en moeite in zou moeten steken. In vergelijkinkg daarmee is d 300 euro per maand die deze dienst kost voor de meeste bedrijven klein bier.'

Het was Priesens zelf die Mynewsdesk overtuigde om in België en Nederland van start te gaan. 'Ik kreeg van mijn klanten veel vragen naar een dergelijke dienst. Ik bel dan op zoek gegaan en bij Mynewsdesk uitgekomen. Het was eigenlijk niet geïnteresseerd in zo'n klein markt. Maar omdat we een markt zijn waar veel beweegt, zag Mynewsdesk snel in dat het een goed moment was om hier te beginnen.'

Met België en Nederland erbij is Mynewsdesk nu actief in acht landen. De meerderheid in het bedrijf is sinds 2008 in handen van de Noorse mediagroep NHST. Sinds dien is Mynewsdesk het snelst groeiende bedrijf in de portefeuille van de Noren. De snelle groei gaat bovendien gepaard met rendabiliteit. Vorig jaar boekte het bedrijf een operationele winst van 600.000 euro op een omzet van een kleine 9 miljoen euro.

zijn de Apple-gadgets dit jaar hét gedroomde cadeau voor Amerikaanse kinderen. De iPad staat op rij de koppositie.

Microsoft brengt in Nederland drie apps uit waarmee men televisieprogramma's en films kan bestellen, en live matches kan bekijken uit de Eredivisie. 'Ook in België bekijken we zulke apps, maar de wereldwijde lancering gebeurt in verschillende fases en wij zijn nog niet aan de beurt', zegt Kathleen Kiebooms van Xbox België. 'Er gaan intussen ook geruchten over een nieuwe Xbox die als tv-decoder kan worden gebruikt.

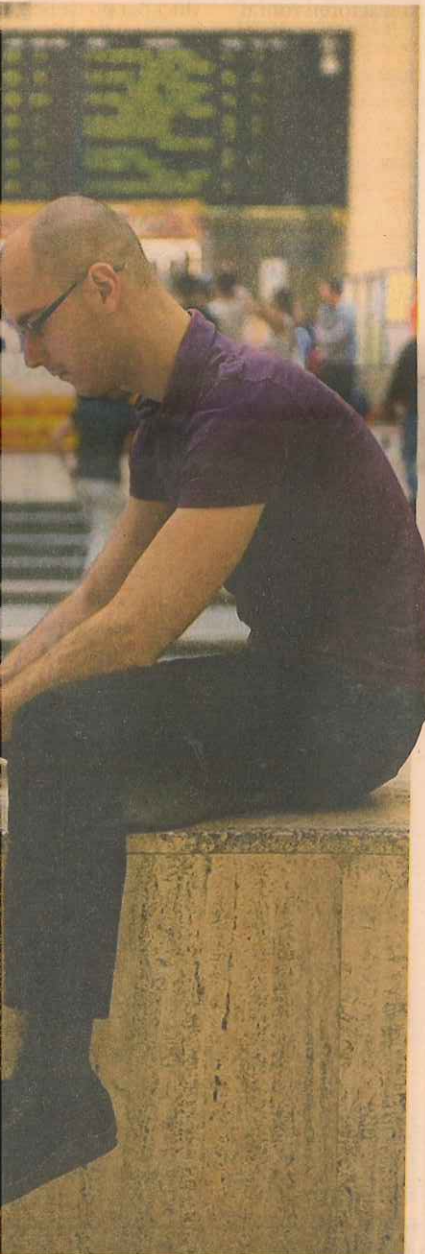
www.tijd.be/mzine

Een eiland in de Stille Oceaan, dat op Google Earth en in de wereldatlassen staat, bestaat niet. Wetenschappers gingen er tevergeefs naar op zoek.

Amnesty International heeft een opvallende campagne gelanceerd om de problematiek van kindsoldaten onder de aandacht te brengen. De mensenrechtenorganisatie heeft met 'Battlekid' een game gelanceerd. Daarbij kiest de speler met zijn kindsoldaat in een bepaalde regio te vechten, om vervolgens wapens, een outfit en een afstompende drug te selecteren. Wie na die keuzes nog wil beginnen te spelen, krijgt vervolgens de boodschap 'Met een kinderleven speel je niet!'

Technologie maakt loftes waar

Oploaden gaat bijzonder snel. © PN

WAT IS 4G?

Supersnel. 4G, draadloze communicatie van de vierde generatie, is een nieuwe technologie die draadloos internet met hoge snelheid mogelijk maakt. Met andere woorden: zodra uw operator 4G aanbiedt, kunt u op een aangepaste smartphone (met een 4G-radiochip) met dezelfde snelheid surfen als op uw thuiscomputer. U kan ook live tv-beelden in hoge definitie bekijken op uw smartphone.

Beter dan 3G. Concreet belooft Belgacom een download-snelheid van 10 à 20 Mbps. Dat is 7 à 10 keer sneller dan het 3G-netwerk, waarmee u in goede omstandigheden 3 à 4 Mbps haalt. Vandaag ligt de snelheid op het Belgacom-netwerk hoger, maar dat komt omdat het aantal gebruikers nog beperkt is.

verschil maakt, is dat de responstijd fors is verminderd in vergelijking met 3G. Het duurt minder lang vooraleer de juiste website wordt aangesproken en begint te laden.

We downloaden Angry Birds. De applicatie van 45 MB groot is in 15 seconden binnen, zonder meer sneller dan de WiFi-verbinding bij ons thuis. Als meer gebruikers 4G ontdekken, zal de snelheid onvermijdelijk dalen. Toch belooft Belgacom ook dan een downloadsnelheid van 10 à 20 Mbps.

Met dergelijke snelheden is een groot datavolume onontbeerlijk. Wie enkele filmpjes in HD bekijkt, heeft zo honderden MB aan data verbruikt. Geen wonder dat Belgacom bij het openen van zijn applicatie 'TV Overal' daarvoor waarschuwt. De 4G-abonnementen van Belgacom bieden trouwens minstens 2 GB

weinig aan te merken. Maar dat het netwerk nog in zijn kinderschoenen staat, is snel duidelijk. Als we, wachtend op de trein in het centraal station, een tijdje wachten op de trein, is het

Zweeds communicatieplatform Mynewsdesk gaat van start in België

Mynewsdesk, een online platform dat het leven van communicatiespecialisten gemakkelijker moet maken, komt naar België en Nederland.

BEN SERRURE

Mynewsdesk werd in 2003 door enkele Zweedse journalisten en internetondernemers opgericht. Het doel was naar eigen zeggen om de 'relations' terug in public relations te krijgen. Marketingtaal om te zeggen dat ze een platform wilden uitbouwen dat de digitale communicatie tussen bedrijven, pr-bureaus en pers moest vereenvoudigen.

De uitkomst van die denkoefening was een soort dashboard, van waaruit alle digitale communicatie gemakkelijk aangestuurd kon worden. Een bedrijf kan bijvoorbeeld vanuit Mynewsdesk een persbericht versturen naar zijn netwerk, maar het kan even gemakkelijk zijn sociale media aansturen met content. Daarbij kan het altijd kiezen voor een afgelijnde doelgroep. Organiseert een bedrijf bijvoorbeeld een evenement, en wil het geïnteresseerden op de hoogte houden van het verloop? Dan kan het foto's uploaden en enkel op Facebook en Pinterest plaatsen. 'Je kan heel je digitale communicatie vanuit één plek beheren', zegt Steven Piessens, die de uitrol van Mynewsdesk in België en Nederland coördineert.

Piessens ziet nog andere belangrijke voordelen voor de gebruikers. Ten eerste integreert het platform Google Analytics. De gebruikers kunnen daarmee zelf de balans opmaken van het succes van hun communicatie. 'Je kan bijvoorbeeld perfect gaan kijken hoeveel journalisten je persbericht hebben angeklikt', zegt Piessens.

Het laatste voordeel is dat het voor veel bedrijven een kostenbesparing inhoudt, meent de communicatie-expert. 'Mynewsdesk combineert diensten waar je anders apart tijd en moeite in zou moeten steken. In vergelijking daarmee is de 300 euro per maand die deze dienst kost voor de meeste bedrijven klein bier.'

Het was Piessens zelf die Mynewsdesk overtuigde om in België en Nederland van start te gaan. 'Ik kreeg van mijn klanten veel vragen naar een dergelijke dienst. Ik ben dan op zoek gegaan en bij Mynewsdesk uitgekomen. Het was eigenlijk niet geïnteresseerd in zo'n kleine markt. Maar omdat we een markt zijn waar veel beweegt, zag Mynewsdesk snel in dat het een goed moment was om hier te beginnen.'

Met België en Nederland erbij is Mynewsdesk nu actief in acht landen. De meerderheid in het bedrijf is sinds 2008 in handen van de Noorse mediagroep NHST. Sindsdien is Mynewsdesk het snelst groeiende bedrijf in de portefeuille van de Noren. De snelle groei gaat bovendien gepaard met rendabiliteit. Vorig jaar boekte het bedrijf een operationele winst van zo'n 600.000 euro op een omzet van een kleine 9 miljoen euro.

600.000

Mynewsdesk boekte vorig jaar een winst van 600.000 euro op een omzet van 9 miljoen euro.

Facebook gaat gegevens klanten ruimer gebruiken

...rjuist op dit punt direct en
ig opheldering te geven kan
rheid duidelijk maken dat er
verborgen agenda is, bijvoor-
om een DNA-databank van
Nederlandse bevolking aan te
l. Onder het motto 'beter
erlegen dan om verlegen'.
et bijzonder DNA-erwant-
onderzoek brengt risico's
burgerrechten met zich mee.
gever bedoelt het nadrukke-
uiterste middel bij onopge-
ware misdrijven. Het stoelt
p vrijwillige medewerking
burgers. Al bij de parlemen-
handeling is gepleit om in
el onschuldige omwoners
verplicht aan dergelijk
oek deel te nemen. Dat ging
niet toen (nog) te ver. Maar
t is, kan komen.
Bestaande DNA-registratie
lers en verdachten van ern-
sindrijven brengt hun ver-
al binnen het opsporings-
van de politie. Zij hebben
et om gevraagd, maar zijn
'bekend' bij de politie.
grondwet garandeert dat
d aan zijn eigen veroorde-
lie van familie hoeft mee te
s. De combinatie van data-
DNA-techniek zet dat
centele recht onder druk.
s gevaarlijk.

ie

...fde Aung San Kuu Kyi, bij
ma op bezoek ging nadat
door president Thein Sein
wangen, waarschuwde gis-
or overoptimisme over de
ingen. Daar is ook reden
dat de rol die de generaals
nog wensen te spelen,
s. Bovendien kampt het
gewelddadige religieuze
he conflicten, die nog
opgelost zijn.

...n Birma, een van de arm-
n, zal het besef blijvend
niet niet zonder open hou-
r de rest van de wereld
heeft er bijvoorbeeld toe
t onder meer de Europese
r sancties heeft opge-
dat de Wereldbank voor
in 25 jaar kredieten voor
eft goedgekeurd.

...abama gisteren toch bezig
en historisch bezoek in
g hij ook maar als eerste
nse president in de ge-
s naar Cambodja. Al was
amelijk omdat in dit dic-
geregeerde land de
op plaatsheeft.

...Verenigde Staten hier-
il tonen is hun toegen-
esse, uit welbegrepen ei-
g, in de ontwikkelingen
een periode waarin
an stijgende spanningen
ina en enkele omringen-
s. Waarin het ook gaat om
sferen van de grote mo-
n in dit werelddeel.

...h bliksembezoek aan Bir-
een zekere bondgenoot
gaf Obama een duide-
l. Het was dus ook even
aar de andere kant van

...het bezit zijn van derivaten zonder
dat daar een lening tegenover staat.
Derivaten worden gekocht als verze-
kering tegen stijgende rente op een
lening. Bij deze onderwijsinstelling
is de corresponderende lening echter
nooit afgesloten, veelal omdat ge-
plande bouwprojecten niet doorgin-
gen. Ongedekte derivaten zijn tegen
de beleggingsregels voor scholen.

Dit blijkt uit onderzoek van de on-
derwijsinspectie dat minister Busse-
maker (Onderwijs, PvdA) vanmiddag
naar de Kamer stuurt. Zes andere in-
stellingen kunnen ook in de proble-
men komen met hun renteverzeke-
ringen omdat zij een derivaat met

... (OVA) is het zwaarst in de problemen.
Zij zit met derivaten waar geen le-
ning tegenover staat en staat in totaal
voor 44 miljoen euro in de min. De
TU Eindhoven heeft derivaten met
een margin call die door de gedaalde
rente 31 miljoen euro minder waard
zijn geworden. In het mbo zit het
Groenhorst College, met vestigingen
in Midden-Nederland, met een te-
kort van 10 miljoen op derivaten
waar geen lening tegenover staat.

In totaal maakt ongeveer eenderde
van de instellingen in het mbo, hbo
en wetenschappelijk onderwijs ge-
bruik van derivaten. Omdat de rente-
stand laag is, hebben al deze verzeke-

...miljoen euro negatief. Zolang de le-
ningen moeten worden afgelost, is
dat een acuut probleem.

Minister Bussemaker schrijft in
een brief aan de Tweede Kamer dat ze
naar aanleiding van het rapport van
de inspectie de regels gaat aanscher-
pen. Het blijft toegestaan voor instel-
lingen om zich in te dekken tegen
renteschommelingen, maar specule-
ren voor winst wordt verboden.
Daarnaast moeten banken onder-
wijsinstellingen als niet-professio-
nele belegger gaan beschouwen.
Hierdoor heeft een bank een uitge-
breide zorgplicht en moet zij beter
voorlichten over risico's.

Profiel Jasper S.

Verdachte pikte alleen een keer de auto van een buur

**Moordverdachte Jasper S.
was een vriendelijke man,
zeggen dorpsgenoten.
Dat hij ooit een auto stal
was „een incident”.**

Door onze redacteurs

**KARIN DE MIK en MEREL THIE
OUDWOUDE.** Jasper S. kwam niet
veel in het dorp, maar deed wel mee
aan de jaarlijkse trekkerwedstrijd,
zegt Sjoerd Hoekstra van Dorpsbe-
lang Oudwoude. Hij deed niet alleen
mee, hij won de wedstrijd in behen-
digheid op de trekker ook wel eens.

Geen asielzoeker, maar de 45-jari-
ge melkveehouder Jasper S. werd
eergisteren aangehouden als ver-
dachte van de moord op Marianne
Vaatstra, dertien jaar geleden.

S. wordt in het lintdorpje Oud-
woude omschreven als hardwer-
kend en vriendelijk. Hij nam meer
dan tien jaar geleden de melkvee-
houderij (60 koeien) van zijn ouders
over. Met zijn gezin trok hij in het
ouderlijk huis. Zijn ouders wonen
nu elders in Oudwoude. Voor de
boerderij kreeg hij een enkele keer
EU-subsidie, zoals bijna alle boeren
in de omgeving. De vrouw van Jasper
S. was meer betrokken bij het
dorpsleven dan hij, vertellen bewo-
ners, onder meer bij de gymvereni-
ging. Het gezin en de ouders van S.
kerkten bij de protestantse Ooster-
kerk. Vanmorgen bezocht dominee
Ellen Peersmann de ouders van S.

Gedurende de afname van DNA-
materiaal bij mannen in de regio,
bleek niet dat S. zich zorgen maakte,
zegt Sjoerd Hoekstra van Dorpsbe-
lang. Meerdere bewoners hebben
hem er tamelijk achteloos over ho-
ren spreken.

Tjitske Dijkstra, buurvrouw van
de verdachte, kan zich niet voorstel-
len dat haar buurman Marianne zou
hebben verkracht en vermoord.
„Nee, mijn man en ik kunnen het
niet begrijpen. Hij is een heel gewo-

delijke man. Hij verschuilt zich wat
achter zijn werk.”

Maar in 2009 heeft S. wel iets
raars gedaan. Dijkstra schuift een
krantenknipsel over tafel. Daarin
staat dat een verdachte is veroor-
deeld tot een geldboete van 750 euro
en een rijontzegging van zes maan-
den wegens joyriding. Het gaat over
S., bevestigen meerdere bewoners.

Na een vergadering in Oudwoude
had S. nog geen zin zijn huis binnen
te gaan, vertelde hij op de recht-
bankzitting. Hij pakte zijn fiets en
fietste „heerlijk alleen” de nacht in.
Vervolgens liep hij „omdat het trok”
een boeren erf op. Een Volkswagen
Passat waarvan de sleutels in het
contact zaten, bracht hem op een
idee. Hij stapte in en reed ermee
weg. Het verbaasde hem zelf ook, zei
hij achteraf tegen de rechter. „Dat ik
een auto steel, past niet bij mij.” Een

**Jasper S. vond het fijn
'heerlijk alleen' de
nacht in te fietsen**

door hemzelf geraadpleegde psychi-
ater zei dat hij mogelijk leed aan een
'dissociatieve fugue': een stoornis
waarbij iemand wil vluchten voor
een dreiging en waarbij ook geheu-
genverlies kan optreden. Een stop-
teken van de politie had hij gene-
geerd. Uit schaamte en paniek, zei
hij bij de rechter: hij realiseerde zich
toen pas dat hij een auto gestolen
had en hij had te veel gedronken.

Opmerkelijk is dat de eigenaar
van de auto destijds geen straf wilde
voor S. Hij schreef zelfs een brief vol
lof over hem aan de rechtbank. En
ook nu is het dorp niet van plan het
vriendelijke gezin „de rug toe te ke-
ren”, zegt een van de andere bureu-
ren van S. Het joyriden noemt zij „een
incident”.

Media mogen stem van verdachte laten horen

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM. De stem van een ver-
dachte in een rechtszaak mag vanaf
maart volgend jaar worden uitge-
zonden op televisie, radio en inter-
net. Dat staat in een nieuwe pers-
richtlijn van de Raad voor de Recht-
spraak. Nu is dat alleen mogelijk in
uitzonderingsgevallen, bijvoorbeeld
als de verdachte zelf toestemming
geeft voor openbaarmaking.

Met de maatregel hoopt de Raad
voor de Rechtspraak dat er „een even-
wichtiger beeld ontstaat” van wat
zich in de rechtszaak afspeelt, aldus
een woordvoerder. Ook kan het werk
van rechters, officieren van justitie
en advocaten „beter worden gecon-
troleerd” door meer openheid te ge-
ven. „De roep om transparantie
klinkt al veel langer. Het is geen nieu-
we trend”, zegt hij.

Advocaten reageren kritisch op
het besluit. Volgens Bart Nooitge-
dagt, voorzitter van de Nederlandse
Vereniging van Strafrechtsadvocaten,
wordt de privacy van verdachten er-
mee geschaad. Hij noemt het „on-
wenselijk” dat geluidsopnamen „tot
het einde der tijden op internet gaan
circuleren”.

Bénédicte Ficq, advocaat van kick-
boxer Badr Hari, sluit niet uit dat
cliënten zich op hun zwijgrecht zul-
len beroepen als hun stem in de me-
dia gaat circuleren. „Sommige ver-
dachten kampen met schaamtege-
voelens en zullen dichtklappen. Ik
ben bang dat de maatregel van in-
vloed is op een onbevengende rechts-
gang en dat kan niet de bedoeling
zijn.” Het verbaast Ficq dat er „geen
diepgaande discussie” aan vooraf is
gegaan.

Barbara Klunder spreekt van „een
enge maatregel”. De advocaat van
Sietske H., die haar vier pasgeboren
kinderen om het leven bracht, voor-
speldt dat verdachten zich „geïntimi-
deerd” zullen voelen. „Velen hebben
het gevoel dat ze door de maatschap-
pij veroordeeld worden nog voor het